

На основу члана 107. став 5. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 55/2004), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О БЛИЖИМ КРИТЕРИЈУМИМА И НАЧИНУ
ОБРАЧУНАВАЊА РЕЗЕРВИСАНИХ ШТЕТА

1. Овом одлуком прописују се ближи критеријуми и начин обрачунавања резервисаних штета.

Резервисаним штетама, у смислу ове одлуке, сматрају се:

- 1) настале пријављене а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода;
- 2) настале непријављене штете до краја текућег обрачунског периода.

2. Друштво за осигурање (у даљем тексту: друштво) резервисане штете обрачунава по врстама осигурања – као процењени износ обавезе друштва за настале а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода.

Друштво је дужно да на име измирења обавеза и за настале пријављене а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода и за настале непријављене штете до краја текућег обрачунског периода обезбеди довољан износ средстава.

3. Друштво резервисане штете обрачунава на основу обавеза из уговора о осигурању и уговора о реосигурању, норматива за пружање услуга у поступку утврђивања штете, вредности материјала и услуга, налаза и мишљења вештака, проценитеља, актуара и других стручњака, као и на основу података о трошковима у вези с решавањем и исплатом штете.

При утврђивању висине штете у смислу ове одлуке узимају се у обзир обавезе друштва утврђене законом и судска пракса.

4. Резервисане штете обрачунавају се последњег дана текућег обрачунског периода, и то:

- 31. децембра текуће године (годишњи обрачун),
- 31. марта, 30. јуна и 30. септембра текуће године (обрачуни у току године),

– на дан преноса портфеља осигурања.

5. Резервисане настале пријављене а нерешене штете до краја текућег обрачунског периода обрачунавају се на основу појединачне процене сваке штете.

Изузетно од става 1. ове тачке, за настале пријављене а нерешене штете у редовном поступку (које нису у спору) за које је утврђен правни основ али нису прибављени потребни документи на основу којих би се с већом прецизношћу могли обрачунати резервисани износи – резервише се, и то по свакој штети, износ најмање у висини просечног износа штета решених у текућој години за врсту осигурања којој та штета припада.

6. Резервисане настале пријављене а нерешене штете у осигурању од одговорности које се исплаћују у облику ренте – обрачунавају се у капитализованим износима (садашња вредност будућих рентних исплата).

Обрачун из става 1. ове тачке врши се на основу демографских таблица које је објавио надлежни државни орган, вредности будућих рентних исплата и уз годишњу дисконтну стопу која није већа од 5%.

7. За настале штете које до краја текућег обрачунског периода нису пријављене (у даљем тексту: настале непријављене штете), друштво врши обрачун резервације.

Обрачун из става 1. ове тачке не врши се за животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва.

8. Резервисане настале непријављене штете се, у зависности од карактеристика појединих врста осигурања и портфеља друштва, као и од расположивих података, на дан 31. децембра текуће године обрачунавају следећим методама или њиховом комбинацијом:

1) на основу података о решеним и резервисаним насталим пријављеним а нерешеним штетама, не укључујући рентне штете и

2) применом осталих признатих актуарских метода као што су: Chain ladder метода, метода очекиване квоте штета, Bornhuetter–Ferguson метода и др.

Подаци о штетама који се користе при обрачуну по методама из става 1. ове тачке не садрже податке о трошковима у вези са решавањем и исплатом штете.

Обрачун по методи из одредбе под 1 ове тачке врши се на основу следећег обрасца:

$$R_t^{IBNR} = a_t \times (S_t + R_t), \text{ при чему је}$$

R_t^{IBNR} = износ насталих непријављених штета у врсти осигурања,

a_t = коефицијент за обрачун насталих непријављених штета у врсти осигурања,

S_t = износ решених штета (осим рентних штета) у самопридржају у врсти осигурања у текућој години,

R_t = износ резервисаних штета (осим рентних штета) у самопридржају за настале пријављене а нерешене штете у врсти осигурања на дан обрачуна.

Друштво које у врсти осигурања послује дуже од три године коефицијент a_t израчунава на дан 31. децембра текуће године – као аритметичку средину коефицијената k_i за последње три године (за текућу годину $i = t$, за две године које претходе текућој години $i = t-1$ и $i = t-2$).

Друштво које у врсти осигурања послује три или мање од три године, за обрачун насталих непријављених штета по обрасцу из става 1. ове тачке:

– на дан 31. децембра прве године пословања користи коефицијент $a_t = 0,1$,

– на дан 31. децембра друге, односно треће године пословања користи коефицијент a_t израчунат као аритметичка средина коефицијената k_i за последње две године.

Коефицијент k_i за сваку од последње три, односно две године добија се као количник збира износа штета решених у току године и резервисаних насталих пријављених а нерешених штета на дан 31. децембра, које су настале у претходном периоду а први пут пријављене у години за коју се утврђује овај коефицијент, и збира износа штета решених у току године и резервисаних насталих пријављених а нерешених штета на дан 31. децембра у години за коју се утврђује тај коефицијент.

Када је коефицијент a_t из става 4. и става 5, алинеја друга, ове тачке мањи од 0,1, при обрачуна резервисаних насталих непријављених штета се, уместо тог коефицијента, користи коефицијент $\hat{a}_t = 0,1$.

9. Резервисане настале непријављене штете по врстама осигурања на дан обрачуна у току године (31. март, 30. јуни и 30. септембар) обрачунавају се:

1) применом метода из тачке 8. став 1, одредба под 1, ове одлуке као производ коефицијента a_t , односно $\hat{a}_t$ утврђеног на дан 31. децембра претходне године и збира износа решених штета у самопридржају у последњих дванаест месеци и резервисаних насталих пријављених а нерешених штета у самопридржају на дан обрачуна (без рентних), или,

2) применом метода из тачке 8. став 1, одредба под 2, ове одлуке.

У случају да су резервисане настале непријављене штете из става 1. ове тачке мање од резервисаних насталих непријављених штета на крају претходне године, као износ обавезе за настале непријављене штете се узима износ резервисаних насталих непријављених штета обрачунат на крају претходне године.

Обрачун из става 1. ове тачке не врши се у току календарске године у којој је друштво почело да послује у врсти осигурања.

10. Друштво је дужно да обезбеди да у врсти осигурања обрачунати износ резервисаних насталих непријављених штета буде у висини средстава довољних за измирење обавеза по тим штетама, с тим да тај износ не може бити мањи од износа добијеног применом метода из тачке 8. став 1, одредба под 1, ове одлуке.

11. Настале непријављене штете се на дан преноса портфеља осигурања обрачунавају на начин прописан тач. 8 и 9. ове одлуке, у складу с даном преноса тог портфеља (последњи дан текуће године или у току године).

12. Под трошковима у вези с решавањем и исплатом штете подразумевају се трошкови увиђаја, процене и исплате штете, трошкови остваривања регресних захтева, судски трошкови и таксе у споровима, трошкови вештачења и други трошкови.

За обрачун укупно резервисаних штета по врстама осигурања, укупни износи резервисаних насталих пријављених а нерешених штета и насталих непријављених штета коригују се коефицијентом резервације трошкова у вези с решавањем и исплатом штете r_t .

Коефицијент из става 2. ове тачке друштво утврђује на дан 31. децембра текуће године по врстама осигурања, на основу следећег обрасца:

$$r_t = 1 + \frac{T_t}{S_{Ut}}, \text{ при чему је}$$

- r_t = коефицијент резервације трошкова у вези с решавањем и исплатом штете,
 T_t = трошкови настали у вези с решавањем и исплатом штете у текућој години,
 S_{Ut} = укупан износ решених штета, односно накнаде осигурања у текућој години (укључујући и рентне штете).

13. Укупно резервисане штете на дан 31. децембра (кориговане за трошкове у вези с решавањем и исплатом штете) обрачунавају се као производ коефицијента r_t и износа резервисаних штета на тај дан.

За обрачун укупно резервисаних штета на крају обрачунског периода у току године користи се коефицијент резервације трошкова у вези с решавањем и исплатом штете утврђен на дан 31. децембра претходне године.

14. Резервисане штете у самопридржају друштва које обавља послове осигурања израчунавају се тако што се збир резервисаних штета сопственог портфеља осигурања и резервисаних штета примљених саосигурања умањи за збир резервисаних штета пренетих у саосигурање и реосигурање.

15. Резервисане штете у самопридржају друштва које обавља послове реосигурања израчунавају се као разлика резервисаних штета по активном послу реосигурања (по основу ризика преузетих од осигуравача или других реосигуравача) и резервисаних штета по пасивном послу реосигурања (по основу ризика предатих другим реосигуравачима) .

16. Друштво је дужно да при обрачуну резервисаних штета из тачке 6. примењује последње објављене демографске таблице Републичког завода за статистику.

17. Акт пословне политике, којим је, у складу са овом одлуком, регулисан обрачун резервисаних штета и утврђене методе обрачуна по врстама осигурања, заједно са свим елементима потребним за обрачуне, друштво доставља Народној банци Србије до 1. децембра 2007. године.

У случају промене метода утврђених актом из става 1. ове тачке друштво је дужно да достави измењен акт пословне политике Народној банци Србије у року прописаном законом.

18. Податке обрачунате методама из тач. 8 и 9. ове одлуке друштво доставља на начин прописан упутством којим се утврђују формат и намена електронских порука којима друштва достављају податке Народној банци Србије.

19. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о ближим критеријумима и начину обрачунавања резервисаних штета ("Службени гласник РС", бр. 19/2005).

20. Ова одлука објављује се у "Службеном гласнику РС" и ступа на снагу 20. новембра 2007. године.

О. бр. 78
18. септембра 2007. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Радован Јелашић, с.р.